

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 87/09

Hasan BAYAR / TÜRKİYE

Başkan

Paul Lemmens,

Yargıçlar

Valeriu Grițco,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 18 Eylül 2018 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), yukarıda anılan 26 Eylül 2008 tarihli başvuru, 21 Eylül 2017 tarihli kararı ve davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ile bunlara cevaben başvuran tarafından sunulan görüşleri dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2018. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuran Hasan Bayar, Türk vatandaşı olup, 1982 doğumludur ve Bern'de ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde İstanbul Barosuna bağlı Avukat İ. Akmeşe tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. Olayların meydana geldiği dönemde başvuran, günlük yayınlanan bir gazetenin yazı işleri müdürüdür.

5. Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı 2 Ocak 2006 tarihinde, ilgili gazetede yayımlanan bir makalede, Cumhuriyet savcısının terör örgütlerine hedef gösterildiği gerekçesiyle, başvuran hakkında kamu davası açmıştır.

6. İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi ("Ağır Ceza Mahkemesi") 30 Haziran 2011 tarihinde, suçu oluşturan unsurların bir araya gelmediği kanaatine vararak, başvuranın kendisine isnat edilen suçtan beraatına karar vermiştir.

7. Başvuran 28 Aralık 2011 tarihinde, Ağır Ceza Mahkemesi'nin avukatlık hizmeti ücretlerinin kendisine geri ödenmesi hakkında karar vermediği gerekçesiyle, temyiz başvurusunda bulunmuştur.

8. Yargıtay nezdinde görevli Cumhuriyet Savcısı 23 Temmuz 2012 tarihinde, dava dosyasını, 5 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6352 sayılı Kanun ışığında incelenmesi için Ağır Ceza Mahkemesine sevk etmiştir.

9. İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi 13 Ağustos 2012 tarihinde, 6352 sayılı Kanun'un geçici 1/b maddesi gereğince başvuran hakkında başlatılan ceza kovuşturmasının ertelenmesine karar vermiştir.

10. İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi 10 Temmuz 2013 tarihinde, başvuran tarafından bu karara karşı yapılan itirazı reddetmiştir.

B. İlgili İç Hukuk Kuralları

11. Birçok kanunda değişiklik öngören ve 5 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6352 Sayılı "Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun"un geçici 1/b maddesinde, 31 Aralık 2011 tarihinden önce, basın ve yayın yoluyla ya da sair düşünce ve kanaat açıklama yöntemleriyle işlenen ve adli para cezasını ya da üst sınırı beş yıldan fazla olmayan hapis cezasını gerektiren suçların kovuşturulmasının ertelenmesi öngörülmektedir.

12. 23 Eylül 2012 tarihinde yürürlüğe giren Anayasa değişikliklerinin ardından, Anayasa Mahkemesine (AYM) bireysel başvuru yolu, Türk Hukuk Sisteminde kullanılmaya başlanmıştır. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunu oluşturan 6216 sayılı Kanun'un somut olayla ilgili kısımları ve Anayasa Mahkemesi İç Tüzüğü'nün ilgili kısımları, Mahkeme'nin *Hasan Uzun/Türkiye* kararında yer almaktadır ((k.k.), No. 10755/13, §§ 25-27, 30 Nisan 2013).

ŞİKÂYET

13. Başvuran, Sözleşme'nin 10. maddesine dayanarak, hakkında açılan ceza davası nedeniyle ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiğinden şikâyet etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

14. Başvuran, hakkında açılan ceza davasının, kendi nazarında ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

15. Hükümet, mağdur sıfatının bulunmadığına ve iç hukuk yollarının tüketilmediğine ilişkin olarak iki kabul edilemezlik itirazı ileri sürmektedir. Hükümet, ilk itirazıyla ilgili olarak, ceza davası sonucunda başvuran hakkında verilmiş bir mahkûmiyet kararının bulunmadığını belirterek, dolayısıyla ilgilinin mağdur sıfatının bulunmadığı kanaatindedir. Hükümet ikinci itirazıyla ilgili olarak, başvuranın şikayetini sunmak için Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmadığını belirtmektedir. Dolayısıyla Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle, başvurunun kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerektiği kanaatindedir.

16. Başvuran bu itirazlar hakkında görüş bildirmemektedir.

17. Mahkeme, mağdur sıfatının bulunmadığına ilişkin Hükümet itirazıyla ilgili olarak, aşağıda açıklanan sebeplerle iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle başvurunun bu kısmının kabul edilemez olduğu, dolayısıyla bu itiraz hakkında karar vermenin gerekli olmadığı kanaatindedir.

18. Mahkeme, Devletlerin, iç hukuk düzenlerinde durumu düzeltme imkânı bulmadan önce uluslararası bir kuruluş önünde eylemlerine ilişkin olarak hesap vermek zorunda olmadıklarını hatırlatmaktadır. Dolayısıyla bir Devlete karşı yöneltilen şikâyetlerle ilgili olarak Mahkeme'nin denetim yetkisinden faydalanmak isteyen kişiler, öncelikle bu Devletin hukuk sisteminin sunduğu başvuru yollarını kullanmak zorundadır. İç hukuk yollarının tüketilmesi zorunluluğu, başvuranların iddia ettikleri ihlallerin telafi edilmesine imkân sunan mevcut ve yeterli hukuk yollarının başvuranlar tarafından normal şekilde kullanılmasını gerektirmektedir (*Vučković ve diğerleri/Sırbistan* (ön itiraz) [BD], No. 17153/11 ve 29 diğer

başvuru, §§ 70 ve 71, 25 Mart 2014, *Mocanu ve diğerleri/Romanya* [BD], No. 10865/09 ve 2 diğer başvuru, §§ 221 ve 222, AİHM 2014 (özetler) ve *Gherghina/Romanya* [BD] (k.k.), No. 42219/07, § 84 ve 85, 9 Temmuz 2015).

19. Mahkeme, somut olayda başvuran hakkında açılan ceza davasının, 10 Temmuz 2013 tarihli Ağır Ceza Mahkemesi kararıyla (yukarıdaki 10. paragraf), yani Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunun 23 Eylül 2012 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra sonlandığını kaydetmektedir. Mahkeme bu sebeple, başvuranın bu ceza davasına ilişkin şikâyetinin zaman yönünden (*ratione temporis*) Anayasa Mahkemesi'nin yetkisi dâhilinde olduğunu ve ilgilinin, söz konusu şikâyeti sunmak için bu mahkeme önünde bireysel başvuruda bulunma imkânı bulunduğunu tespit etmektedir.

20. Dolayısıyla Mahkeme, Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmediğine dair itirazını kabul etmekte ve başvurunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerektiği kanaatine varmaktadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 11 Ekim 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Paul Lemmens
Başkan